

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la respingerea recursului declarat de Alexandru Lisu,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Alexandru Lisu împotriva ex primarului satului Gribova, raionul Drochia, Chiril Macovețchi și primarului satului Gribova, raionul Drochia, Igor Grozavu, cu privire la anularea dispozițiilor, restabilirea în funcție, încasarea salariului și repararea prejudiciului moral,

împotriva încheierii din 15 noiembrie 2024 a Curții de Apel Bălți,

*(Dosarul nr. 2r-506/24
NR. PIGD 2-22060142-01-2r-11122024)*

Neîndeplinirea în termen a indicațiilor instanței de apel. Restituirea cererii de apel. Comunicarea actului judecătoresc avocatului.

Judecătoria Drochia, sediul Central, jud. V. Craveț,
Curtea de Apel Bălți, jud. Iu. Grosu, S. Șleahțițchi, A. Garbuz,

29 ianuarie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa participanților la proces recursul depus de Alexandru Lisu,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Oxana Parfeni,

Diana Stănilă, *judecători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 29 aprilie 2022 a fost înregistrată la Judecătoria Drochia, sediul Central, cererea de chemare în judecată depusă de Alexandru Lisu împotriva ex primarului satului Gribova, raionul Drochia, Chiril Macovețchi, primarului satului Gribova, raionul Drochia, Igor Grozavu, prin care a solicitat anularea dispoziției nr. 03/1-2-26 din 19 octombrie 2017 cu privire la demisia din funcția de director al Căminului Cultural, anularea dispoziției nr. 03/1-2-32 din 01 noiembrie 2017 cu privire la angajarea lui Ion Bețivu în funcția de director al Căminului Cultural, anularea dispoziției nr. 03/1-2-02 din 27 ianuarie 2020 cu privire la angajarea lui Chiril Macovețchi în funcția de director al Căminului Cultural, restabilirea în funcția de director al Căminului Cultural, deținută până la 19 octombrie 2017, încasarea salariului de funcție pentru începând cu 19 octombrie 2017 până la pronunțarea hotărârii judecătorești și încasarea prejudiciului moral în mărime de 50 000 de lei.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

2. Prin hotărârea din 05 iulie 2024 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Alexandru Lisu împotriva ex primarului satului Gribova, raionul Drochia, Chiril Macovețchi și primarului satului Gribova, raionul Drochia, Igor Grozavu, cu privire la anularea dispozițiilor, restabilirea în funcție, încasarea salariului și încasarea prejudiciului moral.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

3. La 02 august 2024, prin intermediul poștei terestre (f.d.139), Alexandru Lisu, reprezentat de avocata Elena Cojocaru, a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 05 iulie 2024 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, solicitând admiterea acesteia, casarea hotărârii primei instanțe cu remiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

4. Prin încheierea din 29 octombrie 2024 a Curții de Apel Bălți nu s-a dat curs cererii de apel depuse de avocata Elena Cojocaru, în interesele lui Alexandru Lisu, împotriva hotărârii din 05 iulie 2024 a Judecătoriei Drochia, sediul Central. S-a comunicat lui Alexandru Lisu despre necesitatea prezentării la Curtea de Apel Bălți a apelului motivat și bonului de plată a

taxei de timbru în mărime de 200 de lei, stabilindu-i un termen până la data de 13 noiembrie 2024, ora 16:00. S-a explicat apelantului că în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate și la Direcția evidență și documentare procesuală (cancelaria) a Curții de Apel Bălți nu va fi prezentat și înregistrat apelul motivat și bonul de plată a taxei de timbru în mărime de 200 de lei, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită.

5. Prin încheierea din 15 noiembrie 2024 a Curții de Apel Bălți s-a restituit cererea de apel depusă de avocata Elena Cojocaru, în interesele lui Alexandru Lisu, împotriva hotărârii din 05 iulie 2024 a Judecătoriei Drochia, sediul Central.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

6. La 30 noiembrie 2024, prin intermediul poștei terestre (f.d.159), Alexandru Lisu a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 15 noiembrie 2024 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea acesteia, casarea încheierii contestate, cu restituirea cauzei instanței de apel pentru examinarea apelului.

7. În susținerea recursului a invocat că avocatului i-a fost expediată copia încheierii din 29 octombrie 2024, aspect reținut de instanța de apel, însă copia acesteia nu i-a fost expediată personal. Or, avea încheiat contract de asistență juridică cu avocata Elena Cojocaru doar pentru a-i reprezenta interesele în prima instanță și depunerea apelului nemotivat. Nu i s-a adus la cunoștință despre emiterea încheierii prin care i s-a acordat termen pentru înlăturarea neajunsurilor.

8. Totodată, având în vedere că de la momentul înștiințării sale că dosarul a fost remis în adresa Curții de Apel Bălți și până la 27 noiembrie 2024 nu a primit nici o informație, s-a deplasat la Curtea de Apel Bălți, unde i s-a comunicat despre emiterea încheierii din 15 noiembrie 2024 privind restituirea cererii de apel. La 27 noiembrie 2024 a recepționat această încheiere, semnând o recipisă în acest sens.

9. Recurentul a indicat că încheierea urmează a fi casată cu remiterea cauzei spre examinare în instanța de apel, deoarece nu a primit încheierea din 29 octombrie 2024 și nici avocata Elena Cojocaru nu i-a comunicat, deoarece deja nu mai avea obligațiuni contractuale față de el. Instanța de apel a reținut că în termenul acordat de instanță, nu a înlăturat neajunsurile indicate în încheierea prin care nu s-a dat curs cererii de apel, ceea ce a determinat restituirea cererii de apel, în ordinea prevăzută de art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă. Însă în adresa sa nu a parvenit încheierea din 29 octombrie 2024, de aceea și s-a deplasat la Curtea de Apel pentru a afla despre dosar. Astfel, a întreprins toate măsurile necesare pentru a-și proteja dreptul său. Instanța de apel i-a încălcat dreptul de acces la justiție și dreptul la un proces echitabil.

10. Copia recursului declarat a fost expediată intimaților prin scrisoarea datată cu 11 decembrie 2024 (f.d.161).

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

11. Art. 424 din Codul de procedură civilă:

„(2) Curtea Supremă de Justiție examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de către curțile de apel.”

12. Art. 425 din Codul de procedură civilă:

„Termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.”

13. Art. 426 din Codul de procedură civilă:

„(2) Recursul se depune la instanța a cărei încheiere se atacă.

(3) Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.”

14. Art. 368 din Codul de procedură civilă

„(1) Dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat și/sau a taxei de timbr, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

(2) Dacă apelantul îndeplinește în termen indicațiile din încheierea judecătorească, apelul se consideră depus la data prezentării inițiale.

(3) Încheierea instanței de apel de a nu se da curs cererii poate fi atacată odată cu fondul.”

15. Art. 369 din Codul de procedură civilă:

„(1) Instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă: a) apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art.368 alin.(1).”

16. Art. 110 din Codul de procedură civilă:

„Termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.”

17. Art. 111 din Codul de procedură civilă:

„(1) Actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească.

(3) Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.”

18. Art. 113 din Codul de procedură civilă:

„Dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.”

19. Art. 10 din Codul de procedură civilă:

(1) Sancțiunile procedurale sînt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

(3) Sancțiunile procedurale vizează atît actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cît și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în dependență de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

20. Art. 427 din Codul de procedură civilă:

„Instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept: a) să respingă recursul și să mențină încheierea.”

21. Art. 100 din Codul de procedură civilă:

(1) Cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

22. Art. 107 din Codul de procedură civilă:

„(2) Partea este obligată să informeze instanța, nu mai tîrziu de 3 zile pînă la data ședinței de judecată, despre angajarea unui avocat, schimbarea sau renunțarea la serviciile avocatului, prezentînd instanței datele de contact ale noului avocat, inclusiv adresa electronică a acestuia.”

23. Art. 75 din Codul de procedură civilă:

„(4) Actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sînt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

24. Referitor la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că din materialele cauzei denotă că recurentul a recepționat copia încheierii din 15 noiembrie 2024 a Curții de Apel Bălți la 27 noiembrie 2024, conform recipisei (f.d.153). Astfel, recursul depus la 30 noiembrie 2024, prin intermediul poștei terestre, este în termen.

25. Studiind materialele cauzei civile, argumentele invocate în recurs în raport cu normele de drept pertinente, Completul de judecată al Curții

Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins cu menținerea încheierii contestate, din motivele ce succed.

26. Din materialele cauzei civile rezultă că, la 02 august 2024, prin intermediul poștei terestre (f.d.139), avocata Elena Cojocaru a depus, în interesele și numele apelantului Alexandru Lisu, o cerere de apel prealabilă împotriva hotărârii din 05 iulie 2024 a Judecătoriei Drochia, sediul Central (f.d.138).

27. În contextul prevederilor art. 368 alin.(1) din Codul de procedură civilă, prin încheierea din 29 octombrie 2024, instanța de apel nu a dat curs cererii de apel depuse de avocata Elena Cojocaru, în interesele lui Alexandru Lisu, și a comunicat părții apelante despre necesitatea prezentării la Curtea de Apel Bălți a apelului motivat și bonului de plată a taxei de timbru în mărime de 200 de lei, stabilindu-i un termen până la data de 13 noiembrie 2024, ora 16:00 (f.d.142-143).

28. Prin intermediul poștei electronice (f.d.144), la 30 octombrie 2024, s-a expedit în adresa avocatei Elena Cojocaru copia încheierii din 29 octombrie 2024 a Curții de Apel Bălți, de altfel, adresa fiind reflectată în cererea de apel depusă prealabil.

29. Prin încheierea din 15 noiembrie 2024 a Curții de Apel Bălți, în temeiul art. 369 alin.(1) lit.a) din Codul de procedură civilă, s-a restituit cererea de apel depusă de depusă de avocata Elena Cojocaru, în interesele lui Alexandru Lisu, împotriva hotărârii din 05 iulie 2024 a Judecătoriei Drochia, sediul Central (f.d.150-151).

30. Din criticile aduse în recursul declarat, instanța de recurs identifică dezacordul recurentului cu încheierea contestată, motivat prin faptul că nu i s-a adus la cunoștință lui personal încheierea prin care nu s-a dat curs cererii de apel, iar cu avocata Elena Cojocaru a avut încheiat contract de asistență juridică doar pentru prima instanță și depunerea apelului prealabil.

31. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază ca fiind întemeiată soluția instanței de apel privind restituirea cererii de apel drept urmare a neîndeplinirii în termen a indicațiilor din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin.(1) din Codul de procedură civilă.

32. În context, instanța de recurs menționează că cererea de apel împotriva hotărârii primei instanțe, depusă prealabil la 02 august 2024, prin intermediul poștei terestre (f.d.139), a fost semnată de avocata Elena Cojocaru, în interesele și numele lui Alexandru Lisu. Drept urmare, instanța de apel a expedit avocatei Elena Cojocaru, prin intermediul poștei electronice, copia încheierii din 29 octombrie 2024 prin care nu s-a dat curs cererii de apel. Or, legislația în vigoare permite comunicare actelor procedurale emise prin orice mijloace care asigură recepționarea textului de către destinatar.

33. Referitor la alegațiile recurentului precum că nu i s-a comunicat personal încheierea și avocata nu l-a informat despre aceasta, precum și că

avea contract de asistență juridică încheiat cu avocata Elena Cojocaru doar pentru prima instanță și depunerea apelului prealabil, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că din mandatul avocațial seria MA nr.1652570 din 21 martie 2023, existent la materialele cauzei pe numele avocatei Elena Cojocaru cu împuternicirile acordate de către Alexandru Lisu, contrasemnate pe verso (f.d.69), nu se deduce că aceasta urmează a-i reprezenta interesele doar în prima instanță. Mai mult, o cerere în temeiul art.107 alin.(2) din Codul de procedură civilă, citat supra, prin care Alexandru Lisu ar fi renunțat la serviciile avocatei Elena Cojocaru după depunerea apelului prealabil, la materiale cauzei nu a fost identificată.

34. În atare circumstanțe, instanța de apel justificat a reținut că încheierea prin care nu s-a dat curs cererii de apel a fost expediată avocatei apelantului, Elena Cojocaru, iar faptul că avocata nu l-a anunțat despre încheierea prin care nu s-a dat curs cererii de apel, nu este imputabil instanței de apel, în condițiile în care ultima a întreprins măsurile legale de comunicare a actului judecătoresc emis. Or, în virtutea art.75 alin. (4) din Codul de procedură civilă, actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sunt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.

35. Instanța de recurs reiterează că recurentul a cunoscut despre litigiul în cauză, precum și de hotărârea primei instanțe, împotriva căreia a exercitat calea de atac-apelul, prin depunerea apelului prealabil, prin intermediul avocatei Elena Cojocaru.

36. De altfel, deși prevederile legii procedurale sunt exprese și certe în cazul declarării apelului, precum și obligația apelanților de a se conforma prevederilor legale în acest sens, cuprinse în art.365 din Codul de procedură civilă, pentru a evita sancțiunile procedurale, apelanții înregistrând inițial apelul nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, au eludat de a se conforma normelor procedurale și de a depune cererea de apel motivată și dovada de plată a taxei de timbru.

37. Mai mult, însuși recurentul a afirmat că a fost informat despre faptul expedierii cauzei Curții de Apel Bălți pentru examinare, având în vedere contestarea cu apel a hotărârii primei instanțe.

38. În context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră relevant de a menționa obligația părților de a se folosi cu bună-credință de drepturile procedurale în virtutea prevederilor art. 56 alin.(3), art. 61 alin.(1) din Codul de procedură civilă. Inițiind procedura de apel, apelantul urmează să se intereseze periodic de soarta dosarului. Părțile trebuie să ia măsuri în intervale rezonabile de timp pentru a afla despre progresul procedurilor judiciare despre care aceștia cunosc.

39. Drept urmare, alegațiile recurentului nu pot determina casarea actului judecătoresc contestat, în situația în care circumstanțele conturate supra denotă că nevalorificarea drepturilor procedurale în termenul acordat de instanța de apel, îi este imputabilă. De altfel, instanța de apel a întreprins măsurile prevăzute de legislația în vigoare în vederea comunicării actelor procedurale emise și acordarea posibilității apelantului de a-și valorifica drepturile procedurale și respectiv, nu poate fi reținut ca fiind relevant argumentul recurentului precum că i s-ar încălca dreptul de acces la justiție și dreptul la un proces echitabil.

40. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că părțile antrenate într-un proces, trebuie să se comporte cu bună credință în raport cu drepturile procedurale conferite de legislator și trebuie să urmărească cu bună-credință desfășurarea procesului, remarcă sugerată și de jurisprudența CtEDO. Jurisprudența constantă a CtEDO a arătat că revine primordial celor interesați să depună orice diligență pentru protejarea propriilor interese (a se vedea cauza Teuschler v. Germania (dec.), 47636/99, 04 octombrie 2001; cauza Agapito Maestre Sanchez v. Spania, 29608/02, 04 mai 2004).

41. Mai mult, exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor sau, după caz, de instanță, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene în interiorul cărora urmează a fi valorificate, or, în caz contrar survin sancțiunile procedurale în sensul art.10 din Codul de procedură civilă. Aici este de remarcat că prin impunerea unor termene limite în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

42. În atare circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază ca fiind întemeiată constatarea instanței de apel precum că, apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin.(1) din Codul de procedură civilă, ceea ce a determinat restituirea cererii de apel. Respectiv alegațiile recurentului nu justifică casarea încheierii contestate, în condițiile în care instanța de apel la adoptarea și comunicare actelor a ținut cont de materialele cauzei și prevederile legale pertinente.

43. Prin prisma respectării dreptului la un proces echitabil, inclusiv dreptul de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 din Constituția Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, relevat în jurisprudența CtEDO, precum și dreptul la un recurs efectiv garantat de art.13 din Convenție, circumstanțele relatate denotă că, recurentul și-a neglijat posibilitatea de valorificare a drepturilor procedurale în termenul acordat de instanță.

44. Din considerentele redate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție respinge recursul declarat cu menținerea încheierii contestate.

45. Ținând cont de cele expuse, în conformitate cu art. 427 lit. a), art.428 din Codul de procedură civilă

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Respinge recursul declarat de Alexandru Lisu.

Menține încheierea din 15 noiembrie 2024 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Alexandru Lisu împotriva ex primarului satului Gribova, raionul Drochia, Chiril Macovețchi și primarului satului Gribova, raionul Drochia, Igor Grozavu, cu privire la anularea dispozițiilor, restabilirea în funcție, încasarea salariului și repararea prejudiciului moral.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Diana Stănilă